

27 januari 2025.

Auschwitz en Leningrad

Ik kijk naar het NOS journaal waar de herdenking van Auschwitz gaande is. Het concentratiekamp in Polen is op 27 januari 1945 bevrijd door het Rode Leger. Vandaag wordt de 80-jarige herdenking dan ook gehouden. President Duda van Polen richt zijn woord tot de aanwezigen waaronder de Franse president Macron, de Duitse kanselier Scholz, de Engelse koning Charles en de Nederlandse Koninklijke familie. 'Nooit meer oorlog, nooit meer deze moordmachine op de circa 1 miljoen slachtoffers, die hier om het leven kwamen' lijken de aanwezigen te denken....

Op dit moment sterven talloze Oekraïense en Russische jongens op het slagveld.

Op het Russische nieuws wordt tevens vermeld dat de herdenking van Auschwitz in Polen plaatsvindt. Dat zij, Russen en andere Sovjetbevrijders van het concentratiekamp, niet zijn uitgenodigd valt niet goed. Op een zender wordt enigszins begrip opgebracht omdat een officiële Kremlin delegatie in deze tijden 'niet te verkopen' zou zijn in het Westen. Echter over het algemeen hadden Russen op z'n minst verwacht dat een veteranendelegatie uit Rusland uitgenodigd zou zijn.

Maar Rusland had vandaag ook één van zijn vele herdenkingen. De stad Leningrad (het huidige Sint Petersburg) werd in september 1941 omsingeld door het Duitse leger en dit duurde tot 27 januari 1944, zeg maar een kleine 900 dagen. In de stad woonden toen 3 miljoen Russen. Tussen de 1 en 1,5 miljoen inwoners is door hongersnood, kou, bombardementen en ontberingen om het leven gekomen. Ploesjad Pobeda, een groot plein net buiten de stad, is een museum met enorme bronzen beelden die het lijden van de Leningraders uitbeelden ten tijde van het Beleg. Ook aan de oostkant van de stad is een groot herdenkingsmonument waar president Poetin vandaag de kransen legde. Zijn eigen broer kwam om tijdens het Beleg en zijn vader overleefde de oorlog maar ternauwernood.

De Sovjet-Unie verloor tussen de 27 en 28 miljoen mensen, een getal dat nauwelijks te bevatten is. Nog steeds worden er dagelijks menselijke resten opgegraven. Alle voormalige Sovjetburgers die ik de afgelopen 40 jaren mocht leren kennen hebben wel iemand verloren in de Tweede Wereldoorlog. Bij ieder gezin komen drama's naar voren over die vreselijk traumatische oorlog. De hierboven vermelde herdenking, dat er in de stad Leningrad meer dan een miljoen mensen zijn omgekomen, is maar één voorbeeld van de andere miljoenen doden die in de twaalf grote 'heldensteden' vielen (waaronder Minsk, Moskou, Kiev, Sebastopol, Moermansk enz.). Maar niet te vergeten de plusminus 3000 verwoeste provinciesteden waar, behalve alle slachtoffers ook fabrieken, musea, bibliotheken, kunstobjecten, industriële en wetenschappelijke centra enzovoort verloren gingen. En daar bovenop nog eens ongeveer 6000 dorpen en gehuchten waar er gruwelijk is gevochten op de weg naar Minsk, Moskou, Kiev of Sevastopol.

Vooraf dankzij de Westerse anti-Rusland berichtgeving van de afgelopen 20 jaren is dit feit zo goed als in de vergetelheid geraakt. En daaraan voorafgaand was er de Koude Oorlog waarbij Westeralingen vooral de nadruk legde op de westerse bevrijders. De Sovjet-Unie was ten tijde van de Koude Oorlog tenslotte onze 'vijand'. Ik leerde in onze Westerse schoolboeken vooral over de Amerikaanse en Engelse bevrijders tijdens de Tweede Wereldoorlog. Over de andere helden, die aan het Oostfront Hitler hadden verslagen wist ik weinig. Dat ontdekte ik pas later in mijn tweede vaderland: Rusland.

Vandaag wordt er herdacht dat er in Auschwitz naar schatting een miljoen doden (waarvan het merendeel joden) vanuit heel Europa in dit concentratiekamp om het leven kwamen. En vandaag wordt er in Sint Petersburg herdacht dat er een einde kwam aan het Beleg van Leningrad waarbij in deze stad alleen al, meer dan een miljoen Russen om het leven kwamen. Auschwitz